

La revolta dels 'amateurs'

Concentració d'activistes del moviment ultraconservador Tea Party, a Washington, el mes d'agost proppassat. És el mateix punt on el 1963 Martin Luther

Els republicans esperaven utilitzar l'exaltació dels assistents a la Tea Party en benefici propi. Tanmateix, l'odi d'aquests activistes envers tots els polítics tradicionals també ha arrasat l'elit conservadora del partit. Els votants nord-americans volen candidats que siguin exactament com ells.

Durant un dia sencer, Christine O'Donnell es va quedar sense pàgina web. Es va blocar quan, de sobte, després de guanyar les eleccions de l'estat Delaware, tothom, milers de persones, centenars de milers de persones, van voler buscar al Goo-

gle qui era i quin programa electoral presentava.

Durant molt de temps els seus companys no van poder reiniciar la pàgina. No va ser fins un dia al matí que tornà a estar en línia, perquè hi havia inhabilitat els apartats "Sobre

Christine" i "Per què Christine?". Ja no li calia.

De la nit al dia, Christine, 41 anys, s'ha convertit en la nova heroïna del Tea Party. Una cara nova i bonica per a una rebel·lió dels votants contra l'*establishment*, que manté els Estats Units

King pronuncia el discurs "Tinc un somni".

enjòlit des de fa més d'un any i el nom del qual hauria de recordar el principi de la revolució nord-americana.

No és la primera vegada que una candidata del moviment del Tea Party guanya per sorpresa unes preeleccions decisives, però aquesta compta amb el suport de l'estrella dels conservadors, l'ex-governadora i ex-candidata al càrrec de vice-presidenta, Sarah Palin, la primera de ser elegida contra els desigs explícits de la direcció del partit. Aquesta victòria demostra la força que ha adquirit el moviment d'aleshores ençà. I també que es pot

comparar amb un aparell de partit de més de 150 anys.

La victòria d'O'Donnell va ser un xoc per al Partit Republicà, que comptava d'obtenir la majoria a les dues cambres del Congrés a les eleccions del novembre. Tanmateix, el resultat no va ser el que havien esperat, perquè O'Donnell es troba un 16% més enrere que el rival demòcrata, Chris Coons, i sense l'escó de Delaware serà pràcticament impossible que els republicans aconseguisquen aquest objectiu. Chris Van Hollen, ex-demòcrata, ho celebra amb entusiasme: "Els republicans esperaven poder utilitzar la força del Tea Party, però ara ja no el podran tornar a controlar."

Com s'ha arribat a aquesta situació? Els republicans han fet malament els càlculs rebutjant totes les mesures proposades pel govern de Barack Obama, des de la reforma sanitària fins a la reducció d'impostos? Han legitimat d'aquesta manera una actitud de protesta que ja no poden controlar? Cadascuna de les negatives els semblava justificada, sempre que només perjudicava Obama. I ara sembla lògic que als votants republicans de Delaware no els importe elegir O'Donnell, experta en màrqueting, com a candidata, que rebutja una vegada i una altra gairebé tot allò que representa el mercat estatal.

Les posicions d'O'Donnell són extremes, sobretot per als nivells més aviat moderats de Delaware. Parla del president Barack Obama com d'un traïdor i el presenta com una amenaça per als Estats Units, perquè com a senador va votar contra el fet que l'anglès fora l'únic idioma nacional. Però O'Donnell tampoc no es molesta a ser moderada sobre unes altres qüestions: considera que la masturbació és un pecat, que les persones que miren films pornogràfics cometem adulteri i els malalts de sida són els culpables de la seua sort. Certament, a Delaware no es pot guanyar per majoria amb aquestes idees.

Durant tota la campanya electoral sempre hi va haver dubtes sobre aquesta candidata. El 2005 la van acomiadar tot d'una d'un grup d'ideologia republicana per al qual treballava com a portaveu de premsa; tot seguit va demandar l'organització per danys i perjudicis per valor de més de 6,9

milions de dòlars. Després va retirar la demanda, però simplement el fet que la presentara no va tenir bona acceptació entre els republicans, que generalment consideren la demanda com una pràctica de la qual s'aprofitaven tots els advocats demòcrates.

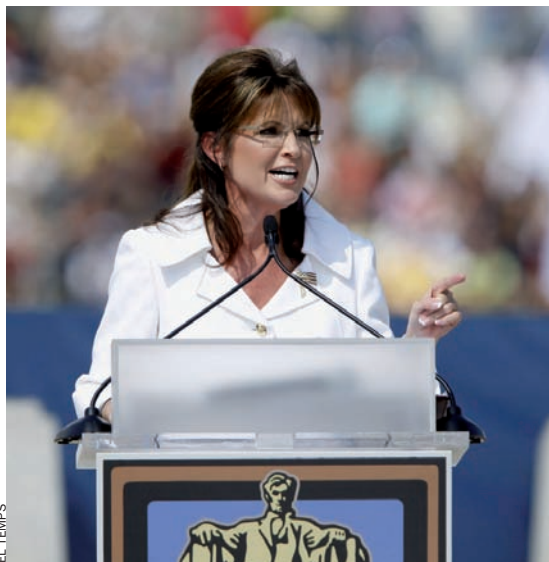
Tampoc no va quedar mai clar quin era el grau de sinceritat d'O'Donnell: si havia disfressat la seua biografia, si havia pagat els impostos honradament i si havia liquidat amb puntualitat els préstecs per a finançar els estudis. Semblava que no complia els requisits mínims que s'exigeixen per a un càrrec polític. "O'Donnell no podria ser elegida ni per treballar a la canera", la criticava el líder del Partit Republicà de Delaware encara abans de la votació.

Durant molt de temps la candidata va afirmar haver adquirit un títol a la Universitat Fairleigh Dickinson de Nova Jersey, però com que no havia pagat la matrícula no tenia cap document que acreditara aquest títol. No va ser fins fa poc, disset anys després, que va reunir els diners necessaris i des d'aleshores els seus estudis es consideren acabats oficialment. Tampoc no podia reunir els diners per als terminis de la casa i, mentrestant, l'amenaçava una subhasta forçosa. La delegació de finances li va exigir el pagament d'11.744 dòlars de deutes fiscals.

Quan O'Donnell, l'any 2006, va sol·licitar un escó al senat, les autoritats electorals li havien de recordar contínuament que havia de declarar correctament els diners dels donants i utilitzar-los exclusivament per a la campanya electoral.

Gairebé sembla que l'elecció d'aquesta candidata poc previsible, encara que pietosa, siga una manifestació conscient del grau de descontentament dels votants republicans amb el personal del partit. "Em sembla que uns resultats electorals com aquests són una presa de possessió hostil del Partit Republicà", explica un alt funcionari.

L'anterior candidat demòcrata a la presidència, John Kerry, hi endevina la tecla: "Actualment el partit pertany a Sarah Palin." Durant les eleccions presidencials anteriors, els votants de Palin ja van fer menys atenció a la coherència del contingut de la candidata i molta més al fet que atacara força

EL TEMPS

Sarah Palin, ex-candidata al càrrec de vice-presidenta, en una concentració del Tea Party. Al centre, la guanyadora de les preeleccions de Delaware, Christine O'Donnell. El president Barack Obama presenta uns índexs de popularitat molt baixos.

“aquells que són a Washington”. Al mateix temps, es tracta d'un to populista nou que usen els locutors de ràdio i de televisió, i els comentadors polítics conservadors com Rush Limbaugh i Glenn Beck.

Els antics càrrecs importants del partit es troben desorientats. “És una dona amb problemes de caràcter greus. Diu bajanades”, explica l'ex-estrateg de campanya de George W. Bush, Karl Rove, sobre O'Donnell.

En política, als Estats Units, en realitat era vàlida la regla que els candidats eren millors com més perfectes eren. No es deixava res a l'atzar, se n'investigava la vida privada fins al detall més menut. Una paraula equivocada o un gest estúpid podien posar fi a més d'una carrera.

Actualment és aquest to nou, que s'introdueix a poc a poc en el partit, el que promou uns altres modals, uns altres estàndards mínims. Carl Paladino, un altre dels favorits del moviment del Tea Party, que va triomfar a les darreres eleccions primàries republicanes per al càrrec de governador a Nova York, té moltes cares. És un home de negocis, ex-soldat, pare de tres fills, però de cap manera un cavaller.

Com a governador vol ordenar l'estat de Nova York a cop de bat de beisbol; al cap i a la fi hom “està terriblement furios amb tots els polítics”. Vol dur a la presó els beneficiaris d'ajudes socials per ensenyar-los maneres i netedat. A la xarxa hi circulen correus electrò-

nic que ha enviat a amics i que contenen una foto que mostra Obama com un proxeneta i la seua dona Michelle com una prostituta.

Els seus amics ho van trobar divertit, es justifica Paladino. Treballa en el ram de la construcció i allí hi regeix un altre to. Aparentment, per als seus seguidors amb aquesta explicació n'hi havia prou.

Els demòcrates esperen que la lluita de poder dels republicans siga beneficiosa per a ells. “Els activistes de la Tea Party ara poden saltar d'alegria, però els demòcrates haurien de riure darrers a Delaware”, afirma Stuart Rothenberg, expert en campanyes electorals. Aquest moviment radical resulta cada vegada més impopular entre els votants indecisos del centre; el 30% d'aquests votants no volen tenir res a veure amb els candidats del moviment Tea Party. Els espanten massa els candidats com O'Donnell, que amb només 30.000 vots, menys del 3% dels habitants de Delaware, podria decantar les eleccions preliminars a favor seu.

Això no obstant, els demòcrates no s'haurien d'alegrar gaire de pressa. Al cap i a la fi, la seua gran estrella, Obama, després de només dos anys, obté a les enquestes els mateixos valors negatius per als quals el seu predecessor, Bush, va necessitar dos càrrecs.

Per a molts nord-americans, ell i el seu govern simbolitzen l'elit intel·lectual que gestiona la política de Washington com un tauler de joc. Hom

veu com discuteixen les estadístiques a la CNN i com exhibeixen diagrames de ratlles. Sempre fan la impressió de tenir-ho tot controlat. I després no controlen res. No controlen la guerra de l'Afganistan, i la situació econòmica menys encara.

El seguidor del Tea Party no creu només en les protestes contra els impostos, en el desig de tenir uns impostos més baixos. Es tracta de la pèrdua de confiança en l'elit política, una situació que els Estats Units ja va viure els anys 60, quan John F. Kennedy va presentar el seu “equip dels millors i més intel·ligents” i va fracassar tant a la guerra del Vietnam com a l'anomenada guerra contra la pobresa.

Possiblement, el fet que aquelles persones descontentes puguen identificar-se amb els candidats té un paper molt important. “Em sembla que haver tingut problemes de diners em fa més compassiva”, comenta fent-se publicitat O'Donnell.

El secret dels nous candidats potser és que com més es parla sobre els seus errors, més obstinadament hi donen suport els seus seguidors. Els votants pensen que tampoc no són perfectes.

“Karl Rove ha dit que jo no guanyaria mai unes eleccions preliminars”, s'alegra O'Donnell. “Si tots aquells que són com ell ara volen ser mals perdedors, em sembla bé.”

Marc Hujer i Gregor Peter Schmitz
Tradució de Blanca Juan